

Nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar.

Härjedalens kommun har getts möjligheter att lämna synpunkter på Regeringskansliets förslag till ett nytt ersättningssystem som planeras träda ikraft till 1 januari 2017.

Sammanfattande kommentarer

Härjedalens kommun har förståelse för att det finns ett behov av att se över ersättningen för ensamkommande barn och ungdomar. Det liggande förslaget innebär dock stora minskningar ersättningarna till kommunerna. För Härjedalens kommuns räkning innebär förslaget en minskad intäkt om 18 mkr på årsbasis. Att genomföra sådana genomgripande förändringar i ett ersättningssystem med så kort framförhållning som förslaget innebär är helt förödande för kommunernas ekonomi och verksamhet. Denna radikala minskning av ersättningen och de ekonomiska konsekvenser detta medför innebär att staten "straffar" de kommuner, däribland Härjedalen, som tagit sitt ansvar i flyktingkatastrofen och på kort tid ökat sitt mottagande av ensamkommande barn och ungdomar. De kommuner som obstruerat och inte tagit emot barn är "vinnarna" i de ekonomiska följderna om detta ersättningssystem träder ikraft.

Synpunkter på de olika delarna i förslaget

De sammantagna kostnaderna för placeringar, myndighetsutövning, administration, överförmyndare med mera täcks idag inom ramen för den statliga ersättningen.

Härjedalen har idag inga placeringar i andra kommuner och har därför ett helhetsgrepp men ser konsekvenser och stora utmaningar att klara en omstrukturering av mottagandet. De ekonomiska förändringar som nu ligger på förslag från regeringen har även en mycket snäv tidsram. Kommunens långsiktiga planering sätts därmed till viss del ur spel.

Härjedalens avtal om belagda platser har en uppsägningstid på 9 månader. Det innebär att kommunen ersätts enligt dagens nivåer fram till 2017-03-31.

Vi i Härjedalens kommun ställer oss generellt positiva till att systemet med ersättningar för ensamkommande flyktingbarn ses över. Vi ser vinningen med en förenklad administration och att på något vis begränsa utbetalningar till massvis av tomma platser runt om i landet.

Men vi anser att förslaget kommer snabbt inpå ikraftträdandet och ger kommunen minimal möjlighet att anpassa efter de nya ersättningsnivåerna i budget, dels för att förslaget kommer tätt inpå verkställandet och att ersättningsnivåerna inte är rimliga utifrån de faktiska kostnaderna.

Effekter och synpunkter på regeringens förslag

Beräkningar på det nya ersättningsystemet visar på minst 18 Mkr i minskade intäkter på helårseffekt för kommunens del.

- **Gällande 3.1 Ny ersättning för beredskap och kapacitet för mottagandet av ensamkommande barn.**

När överenskommelserna sägs upp och tas bort kommer inte kommunerna kunna bereda nya platser för kommande anvisade barn och unga och hur skall då kommunen kunna förbereda nya boenden och få en hållbar långsiktig planering för mottagandet av de ensamkommande barnen som kommer att anvisas? Planeringen och tiden för att starta ett boende för ensamkommande barn är både lång och med ställda krav på fastigheter, säkerhet och brandskydd och då kommer föreslagna medel inte vara tillräckligt för att kunna starta nya boenden. Vad händer om antalet barn ökar igen och kommunerna ställs inför att börja förtäta sina boenden samt snabbt skapa nya boenden som det för de allra flesta kommunerna blev under hösten 2015?

- **Gällande 3.3 Schablonersättning för mottagande av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun.**

Den föreslagna låga schablonersättningen om 52000 kronor bör beräknas om då denna ersättning är mycket lägre än vad de faktiska kostnaderna är.

1. Gällande resekostnader så har norrlandskommuner en högre kostnad för resor då de är väldigt långa avstånd och kostsamt så denna ersättning kommer inte kunna täcka resekostnader.

2. Kostnader gällande överförmyndare och de gode männen som för kommuner återsöks idag för faktisk kostnad och är i snitt 3439 Kronor i månaden per barn i Härjedalens kommun, tiden med de långa handläggningstiderna hos migrationsverket där GM uppdraget kan bli upp mot 18 månader kommer påverka så att schablonen inte kommer täcka detta.

3. Tolkkostnader uppgår även de idag till högre belopp än andra år då tiden är lång i asyl och att barnen mår dåligt och behöver mer stöd i alla delarna som kommunen är skyldig enligt lagen att tillgodose. Barns rätt att göra sig förstörd och hörd kommer påverkas då kostnaderna är högre än vad schablonen kommer täcka.

4. Utrednings och uppföljningskostnader som idag ligger på 31 eller 39 tusen kronor per barn beroende på utredningsform är en kostnad som höjts för kommunerna redan nu genom bristen på socionomer för barn och unga och många kommuner måste anlita konsulter som är behöriga och kunniga inom barn och ungas utredningar samt att även denna kostnad som kommunerna har skall täckas i denna schablon är ogenomförbart

- **Gällande 3.4 Schablonersättning per dygn för mottagande av ensamkommande barn**

Ställda krav idag för HVB hem och barnens bästa i centrum och alla de krav på brandskydd, säkerhet och kvalitet samt lagföreskrifter för HVB som gäller alla barn i HVB

Skillnader då det skall vara lika för alla och socialtjänstlagen

Bemanning och fackens krav på inget ensamarbete, att vi har höjd beredskap med vaken natt, hot och våld den ökade ohälsan bland barnen, IVO, Socialtjänstlagen, barnens rätt osv De nya sänkta ersättningsnivåerna baseras på allt för vaga eller direkt felaktiga antaganden om möjligheten att tillämpa placeringsformen stödboende. I propositionen om den nya placeringsformen (prop. 2015/16:43) skriver regeringen att:

"Stödboende är tänkt som ett placeringsalternativ för unga i åldern 18-20 år [...] Barn i åldern 16-17 ska endast kunna placeras i stödboende om det finns särskilda skäl."

I regeringens promemoria om nytt ersättningssystem 2016-06-21 har detta istället blivit till:

"Gruppen 16-17-åringar är stor och en betydande andel kommer sannolikt placeras i stödboende. Därigenom kommer de genomsnittliga kostnaderna för placeringarna av ensamkommande barn kunna sänkas."

De räkneexempel som i promemorian skall visa rimligheten i den nya schablonersättningen, bygger helt på antagandet 30-34% av barnen under 18 år ska bo i stödboende. Kommunen bedömer att den siffran är felaktig.

Alla kommuner, oavsett lokala förutsättningar, tvingas skapa ett flexibelt mottagande som med 48 timmars varsel ska klara anvisade barn i alla åldrar, 0-18, pojkar och flickor. Migrationsverkets prognoser har slagit kraftigt fel flera år i följd och ger inte tillräcklig vägledning. Kommunens beredskap och mottagningskapacitet på årsbasis blir därför mycket svår att hantera utan grundavtal kring målgrupp och ersättning.

Är det livskvaliteten för barnen som skall försämrats så finns det ingen kommun som kommer kunna hålla kvalitet och säkerhet för varken personalen eller barnen som bor i verksamheterna, och arbetsmiljön och arbetsmiljöansvaret för personalen som skall arbeta ofta ensam och ur säkerhetssynpunkt kommer detta bli förödande för kommunerna. Socialsekreterarna har ett tjänstemannaansvar för placeringar av barnen och föreståndarna på boendena har ett ansvar för god kvalitet samt trygghet och säkerhet inom verksamheten.

Barnets behov skall alltid styra vart de placeras och besluten måste fattas kring varje individs egna förutsättningar och behov.

Bristen på bostäder för utflytt och tillgången till stödboenden efter bedömning att ungdomarna klarar det blir i detta en stor utmaning, även ohälsan och den ökade ohälsan hos ungdomarna är viktiga komponenter som bör vägas in likväl den ökade arbetsbelastningen på personalen. Kvalitet säkerhet och arbetsmiljö och att vi bedriver

verksamheter som uppfyller ställda lagstadgande krav och de riktlinjer som finns är av yttersta vikt för verksamheten och detta kommer inte kunna uppfyllas med den tänkta låga ersättningsnivå som förslaget är.

Omvärldsfaktorer som påverkar mottagandet är svårt att bedöma utifrån längre perspektiv. Prognosen kring beräknat inflöde bör därför betecknas som osäker. Vi bör ha den ostabila situationen i mellanöstern och osäkerheten kring EUs flyktingavtal med Turkiet, Libyen och EUs yttre gränskontroll, medlemsstaternas inre gränskontroll samt även effekten av Sveriges tillfälliga lagstiftning med gränskontroll och begränsningar med i planeringen och i riskanalysen av boenden för de ensamkommande barnen.

Migrationsverkets handläggningstider av varje enskilt asylärende påverkar i stor utsträckning kommunens åtagande.

Sveg 7 september 2016

Gunnel Gyllander
Kommunchef

Victor Eriksson
Kommunstyrelsens vice ordförande